

SKO

Stichting
KijkOnderzoek

SKO TV IN NEDERLAND 2008
ONTWIKKELINGEN IN TV BEZIT EN TV
GEBRUIK
ESTABLISHMENT SURVEY

Amstelveen, 31 januari 2009

Dit document is samengesteld door SKO met medewerking van Intomart GfK.

Inhoud

INLEIDING	4
KERNCIJFERS	5
ONTWIKKELINGEN PER THEMA	8
TV bezit	8
Type beeldscherm	10
Teletekst	10
TV bezit tweede woning	11
Ontvangst TV-sigitaal	11
Apparatuur aangesloten op een TV	14
Computer bezit/televisie kijken via de computer	15
BIJLAGEN	16
Bijlage 1. Begrippenlijst doelgroepen	16
Bijlage 2. Kerncijfers 2008	17
TABELLEN	
Tabel 1. Kerncijfers 2007 en 2008	5
Tabel 2. Kerncijfers per halfjaar	6
Grafieken	
TV bezit	8
Figuur 1.	8
Figuur 2.	9
Figuur 3.	9
Type beeldscherm	10
Figuur 4.	10
Ontvangst TV-sigitaal	11
Figuur 5.	11
Figuur 6.	12
Figuur 7.	13
Apparatuur aangesloten op een TV	14
Figuur 8.	14
Computer bezit/televisie kijken via de computer	15
Figuur 9.	15

Inleiding

Intomart GfK voert in opdracht van Stichting Kijkonderzoek het Establishment Survey uit. Doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van belangrijke televisie gerelateerde huishoudkenmerken in Nederland. Tevens levert dit onderzoek adressen van potentiële nieuwe panelleden voor het Kijkerspanel.

Dit rapport beschrijft de ontwikkelingen in TV- bezit en -gebruik in 2007 en 2008. De uitkomsten zijn representatief voor alle huishoudens in Nederland. Hiervoor zijn 6.104 huishoudens ondervraagd in 2008 en 6.201 huishoudens in 2007. De hoge netto respons van 60 procent draagt bij aan de betrouwbaarheid van de resultaten.

De 2008 uitkomsten zijn gewogen op basis van de populatiecijfers van de Gouden Standaard 2007, de 2007 uitkomsten zijn gewogen op basis van de populatiecijfers van de Gouden Standaard 2005.

Kerncijfers

In tabel 1a worden de kerncijfers van 2008 vergeleken met 2007. In de laatste kolom wordt vermeld of het een significante stijging of daling betreft bij 95% betrouwbaarheid.

Tabel 1. Kerncijfers 2007 en 2008

	2007	2008	Sign.
	n=6.201	n=6.104	
1 of meer TV-toestellen in gebruik	97,7%	98,4%	ja
Aantal TV's in gebruik (gemiddeld)	1,7	1,7	
TV-toestellen in tweede woning	2,5%	1,7%	ja
Teletekst op basistoestel	92,4%	93,2%	
Computer	81,5%	84,4%	ja
Internet toegang	76,0%	79,7%	ja
Kijkt wel eens naar TV-programma's via de computer (vraagstelling in 2008 aangepast) *	17,0%	* 27,0%	nvt
Kijkt wel eens naar TV-programma's op het werk (nieuw per 2008)	-	5,5%	
Abonnement RTV programmablاد	48,1%	48,5%	
Steunlidmaatschap	12,0%	13,5%	ja
Soort beeldscherm:			
Beeldbuis	76,0%	64,8%	ja
Plasma beeldscherm	4,5%	6,5%	ja
LCD beeldscherm	14,7%	24,7%	ja
Projector	0,2%	0,2%	
Beeldformaat basistoestel:			
Normaal (4:3)	50,5%	44,1%	ja
Breedbeeld (16:9)	44,8%	51,5%	ja
Ontvangst TV-sigitaal basistoestel via:			
De kabel of gemeenschappelijke antenne	78,7%	72,7%	ja
Schotel	8,0%	7,8%	
Digitenne	4,6%	7,5%	ja
Digitale ontvanger van de kabelmaatschappij (bijv. UPC digital, @Home van Essent, Casema digitale TV, Caiway RTV, Digitale TV van Multikabel)	12,5%	18,5%	ja
Digitale ontvanger voor TV via internet (bijv. Tele2Vision, Interactieve TV van KPN, PCzapper)	1,4%	1,9%	ja
Totaal digitale ontvangst: schotel, Digitenne, KPN digitale televisie, Digitale ontvanger van de kabelmaatschappij, Digitale ontvanger voor TV via internet, bezit digitale ontvanger	33,0%	41,3%	ja
Gebruik van 1 of meer diensten via de digitale ontvanger/decoder	23,8%	31,6%	ja
Videorecorder aangesloten op een televisie	42,9%	37,0%	ja
DVD speler aangesloten op een televisie	60,2%	59,6%	
DVD recorder (zonder hard disk) aangesloten op een televisie	16,8%	16,6%	
Hard disk recorder (met/zonder DVD) aangesloten op een televisie	9,2%	14,1%	ja
Hard disk recorder in TV ingebouwd	0,9%	1,3%	ja
Totaal DVD/HD	77,8%	80,5%	ja
Spelcomputer aangesloten op een televisie	14,3%	15,3%	

Bron: Establishment Survey SKO 2007/2008

In tabel 2 worden de kerncijfers van het eerste en tweede halfjaar 2008 met elkaar vergeleken. In de laatste kolom wordt vermeld of het een significante stijging of daling betreft bij 95% betrouwbaarheid.

Tabel 2. Kerncijfers per halfjaar

	2008 1 ^e halfjaar n=2.848	2008 2 ^e halfjaar n=3.256	Sign.
1 of meer TV toestellen in gebruik	98,3%	98,4%	
Aantal TV's in gebruik (gemiddeld)	1,7	1,7	
TV toestellen in tweede woning	1,6%	1,8%	
Teletekst op basistoestel	92,8%	93,5%	
Computer	83,9%	84,7%	
Internet toegang	78,7%	80,5%	ja
Kijkt wel eens televisie via de computer	25,6%	28,4%	ja
Kijkt wel eens naar TV-programma's op het werk	5,4%	5,5%	
Abonnement RTV programmabladd	48,9%	48,5%	
Steunlidmaatschap	11,7%	14,9%	ja
Soort beeldscherm:			
Beeldbuis	68,0%	61,9%	ja
Plasma beeldscherm	5,6%	7,4%	ja
LCD beeldscherm	22,3%	26,9%	ja
Projector	0,1%	0,3%	ja
Beeldformaat basistoestel:			
Normaal (4:3)	45,9%	42,4%	ja
Breedbeeld (16:9)	49,7%	53,3%	ja
Ontvangst TV-sigitaal basistoestel via:			
De kabel of gemeenschappelijke antenne	72,6%	72,8%	
Schotel	8,2%	7,5%	
Digitenne	6,8%	8,3%	ja
Digitale ontvanger van de kabelmaatschappij (bijv. UPC digital, @Home van Essent, Casema digitale TV, Caiway RTV, Digitale TV van Multikabel)	17,7%	19,1%	ja
Digitale ontvanger voor TV via internet (bijv. Tele2Vision, Interactieve TV van KPN, PCzapper)	1,9%	1,8%	
Totaal digitale ontvangst: schotel, Digitenne, KPN digitale televisie, Digitale ontvanger van de kabelmaatschappij, Digitale ontvanger voor TV via internet, bezit digitale ontvanger	39,6%	42,8%	ja
Gebruik van 1 of meer diensten via de digitale ontvanger / decoder	29,4%	33,3%	ja
Videorecorder aangesloten op een televisie	38,1%	35,9%	ja
DVD speler aangesloten op een televisie	58,8%	60,1%	
DVD recorder (zonder hard disk) aangesloten op een televisie	17,3%	15,8%	ja
Hard disk recorder (met/zonder DVD) aangesloten op een televisie	13,4%	14,7%	ja
Hard disk recorder in TV ingebouwd	1,2%	1,4%	
Totaal DVD/HD	80,0%	80,7%	
Spelcomputer aangesloten op een televisie	15,6%	15,1%	

Bron: Establishment Survey SKO 2008

In tabel 1 en 2 zien wij dat de penetratie van digitale televisie groeit. Steeds meer huishoudens in Nederland hebben de mogelijkheid digitaal televisie te kijken. Het totale percentage digitale ontvangst is gestegen van 33% in 2007 naar 42,8% procent in de tweede helft van 2008. Het percentage traditionele analoge kabelaan sluitingen is in 2008 gedaald naar 73% (was 79% in 2007).

Bij de randapparatuur die op het TV-toestel is aangesloten, stijgt het aantal harddisk recorders in Nederlandse huishoudens van 9,2% (2007) naar 14,7% in de tweede helft van 2008. Deze toename in HD-recorders lijkt ten koste te gaan van DVD-recorders zonder harddisk, waarvan het bezit daalt van 16,8% (2007) naar 15,8% in de tweede helft van 2008.

Het kijken naar televisieprogramma's op internet (WEB-TV) blijft sterk groeien in 2008. In de eerste helft van 2008 keek 25,6% van de Nederlandse huishoudens wel eens TV via de computer. In de tweede helft van 2008 stijgt dat ook significant door naar 28,4%.

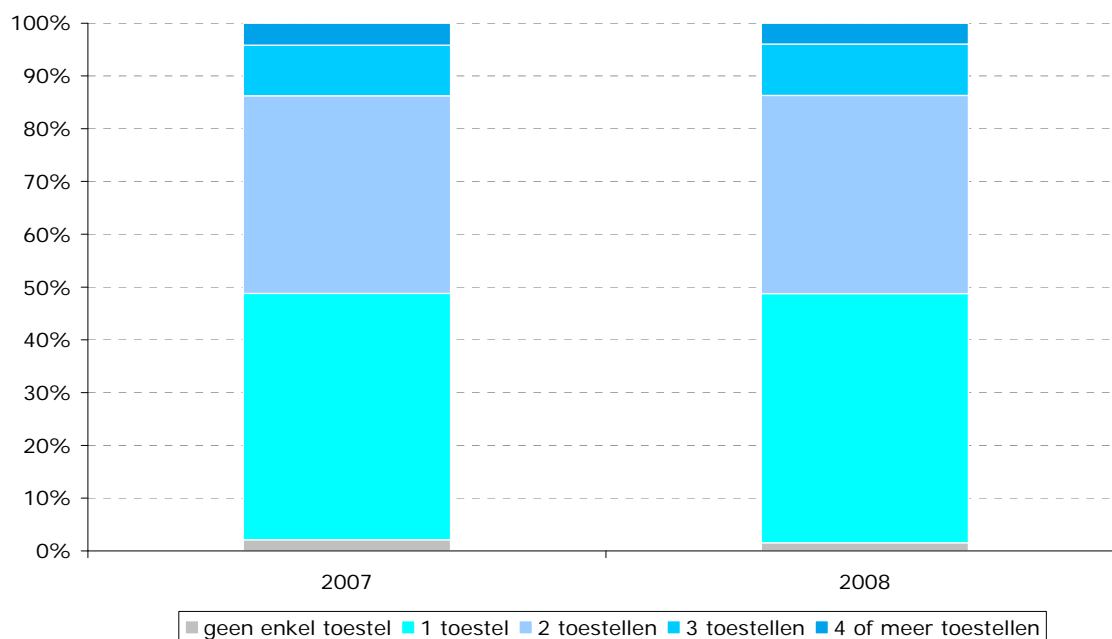
Ontwikkelingen per thema

TV bezit

Het percentage TV bezit is in 2008 licht gestegen naar ruim 98 procent. Het gemiddeld aantal toestellen per huishouden bleef 1,7 toestel.

Figuur 1.

Aantal tv-toestellen regelmatig in gebruik, 2007-2008
N 2007 = 6.201, N 2008 = 6.104 huishoudens
Bron: ES SKO 2007/2008

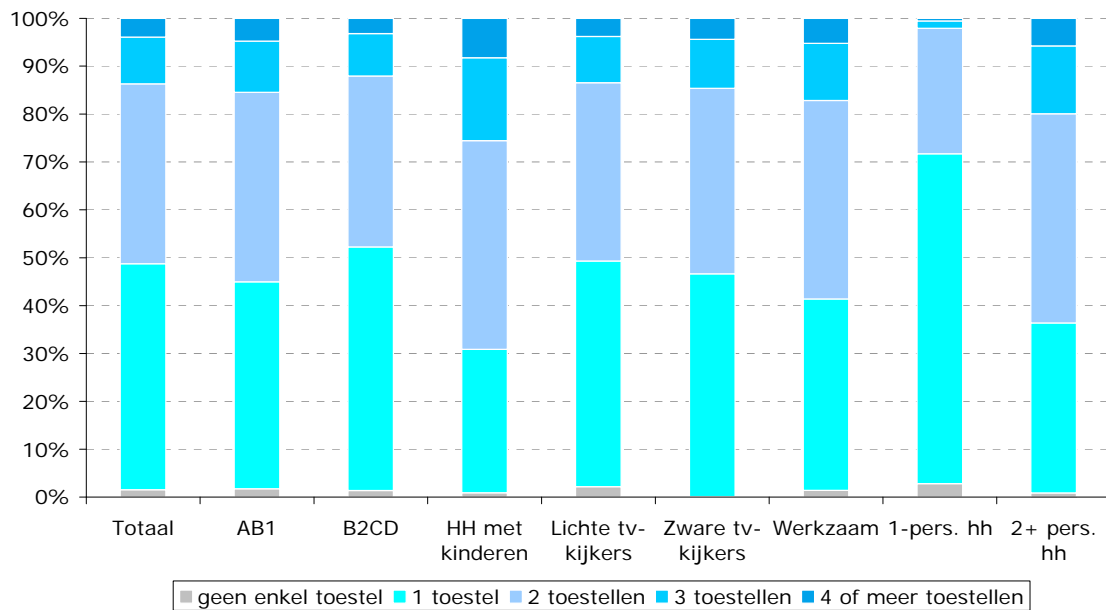

TV bezit ligt al jaren rond de 1,7 toestel per huishouden. De meeste toestellen staan bij huishoudens met kinderen (gemiddeld 2), de minste staan bij eenpersoons huishoudens (gemiddeld 1,3).

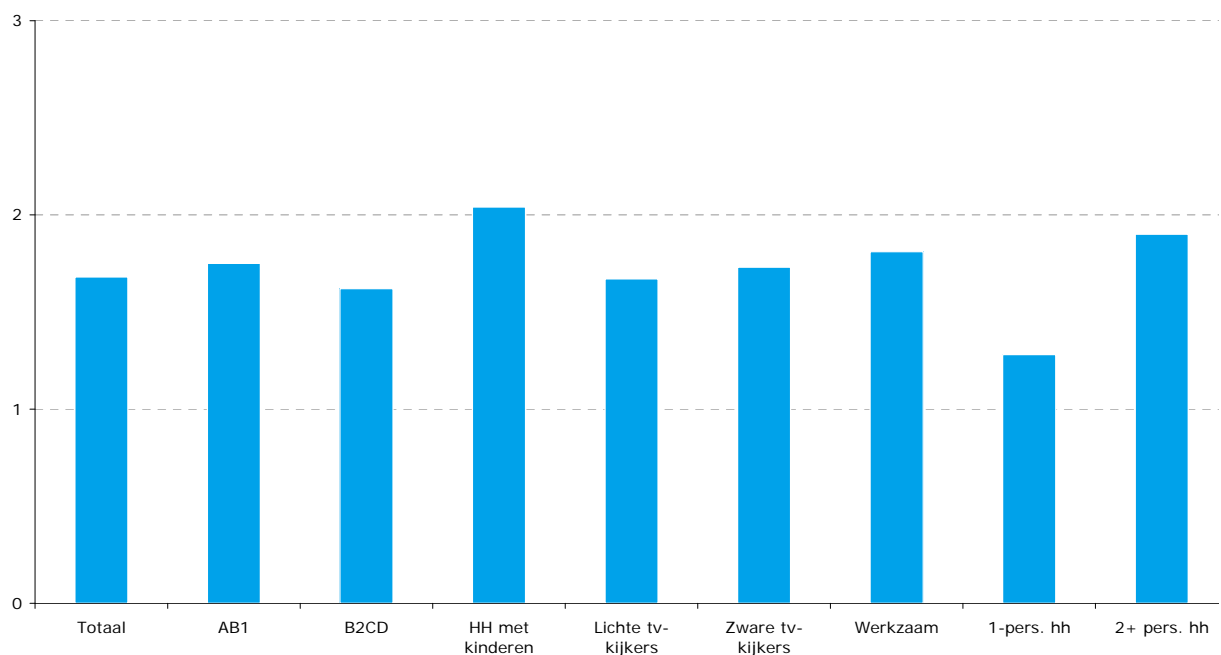
Figuur 2.

Aantal tv-toestellen regelmatig in gebruik, 2008
N 2008 = 6.104 huishoudens
 Bron: ES SKO 2008

Figuur 3.

Gemiddeld aantal tv-toestellen regelmatig in gebruik, 2008
N 2008 = 6.104 huishoudens
 Bron: ES SKO 2008

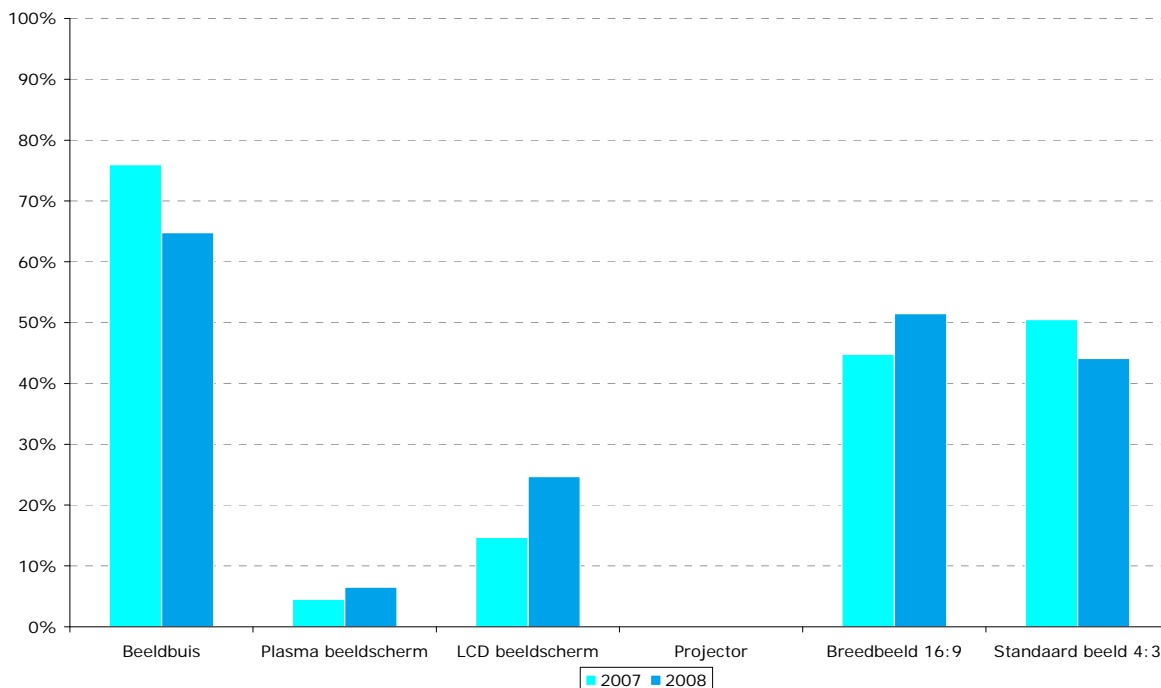
Type beeldscherm

Figuur 4.

Type beeldbuis meest gebruikte toestel, 2007-2008

N 2007 = 6.201, N 2008 = 6.104 huishoudens

Bron: ES SKO 2007/2008

Het meest gebruikte TV-toestel heeft steeds vaker een LCD of Plasma beeldscherm. Projectoren zijn nog niet erg populair met een penetratie van 0,2 procent. Er zijn nu meer breedbeeld dan standaard beeldschermen onder de basistoestellen.

Teletekst

Teletekst blijkt inmiddels op bijna alle basistoestellen beschikbaar te zijn. Met een penetratie van 93 procent is dit cijfer vergelijkbaar met 2007.

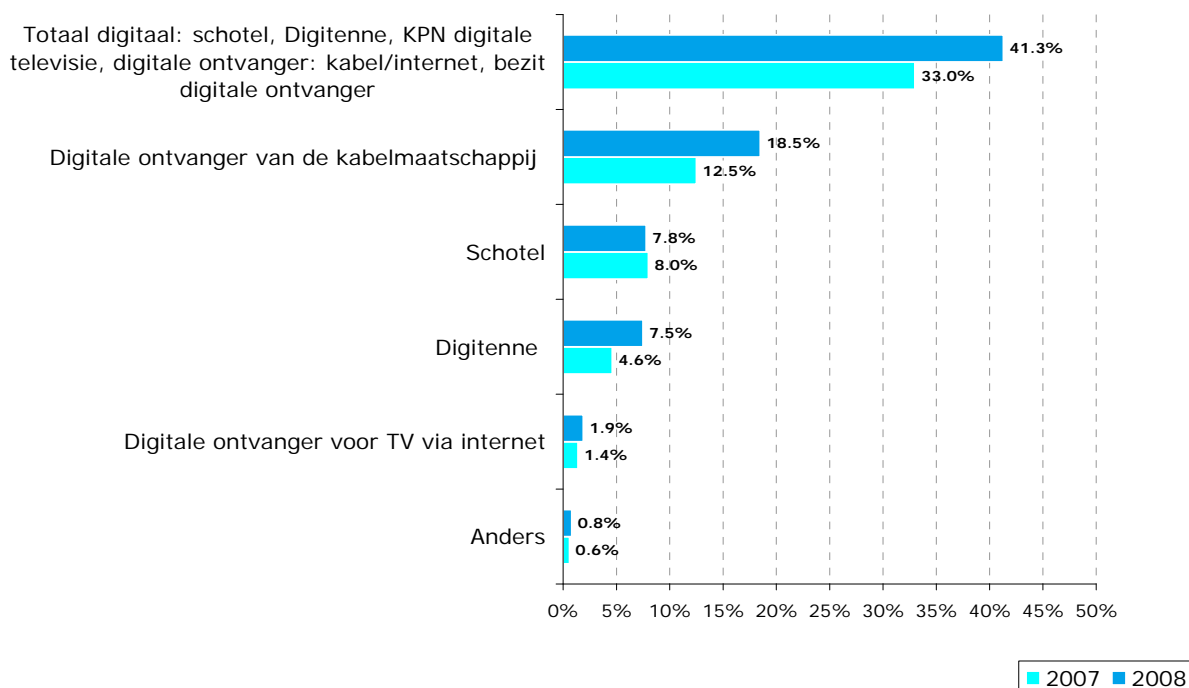
TV bezit tweede woning

Het percentage huishoudens met een tweede woning is gedaald van 3 naar 2 procent. Hierdoor is ook het percentage huishoudens die één televisietoestel of meer in de tweede woningen bezitten, gedaald van 2,5 naar 1,7 procent van alle huishoudens. Gemiddeld staat er 1 toestel in de tweede woning.

Ontvangst TV-sigitaal

Figuur 5.

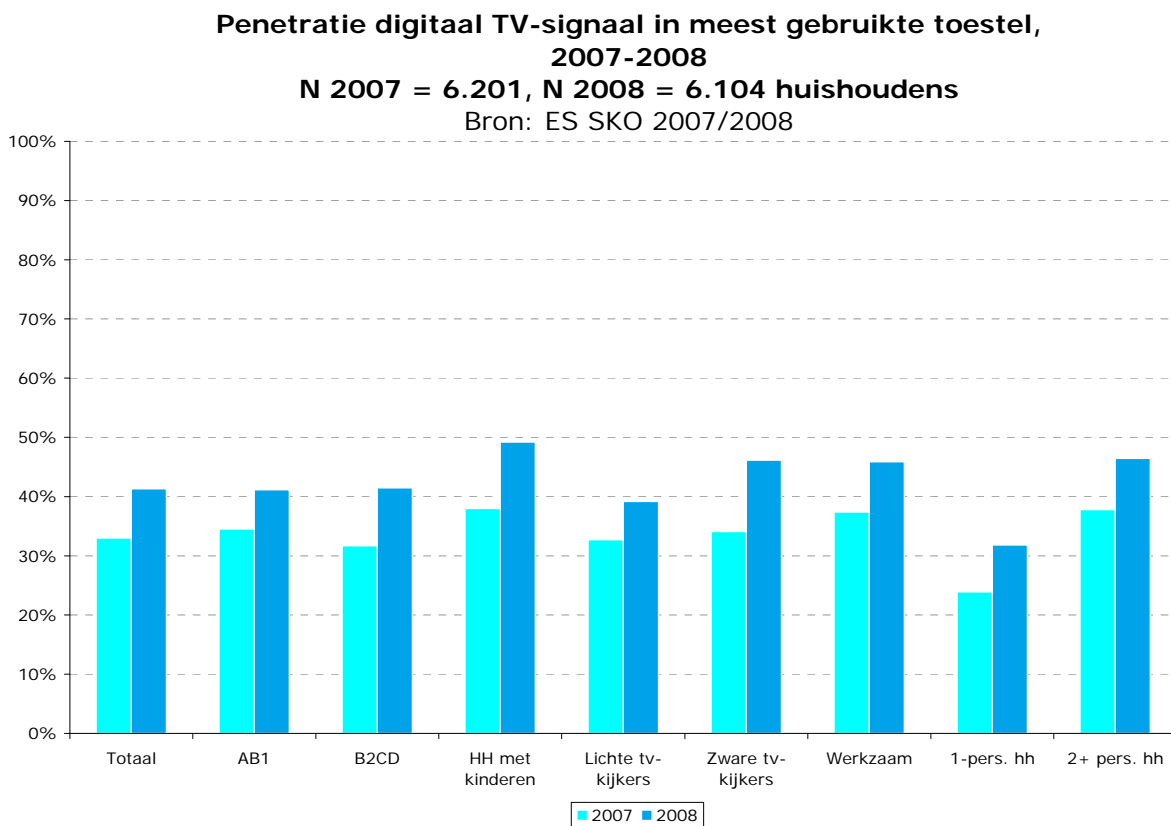
TV-sigitaal meest gebruikte toestel, 2007-2008
N 2007 = 6.201, N 2008 = 6.104 huishoudens
Bron: ES SKO 2007/2008

Het totale percentage **digitale ontvangst** is gestegen van 33 naar 41 procent. Hoe is dit percentage bepaald? Uit eerdere ondervragingen blijkt dat men vaak niet zo goed weet of er een digitale ontvanger of decoder in het huishouden aanwezig is. Vandaar dat er niet alleen naar het bezit van een digitale ontvanger/decoder wordt gevraagd, maar dat er ook wordt gevraagd hoe men het televisiesignaal op het basistoestel ontvangt. Hierbij zijn meerdere antwoorden mogelijk omdat men bijvoorbeeld zowel een schotel als een eigen antenne kan bezitten. Uit deze twee vragen wordt dan bepaald of er van digitale ontvangst sprake is, waarbij digitale ontvangst per huishouden maar één keer meetelt.

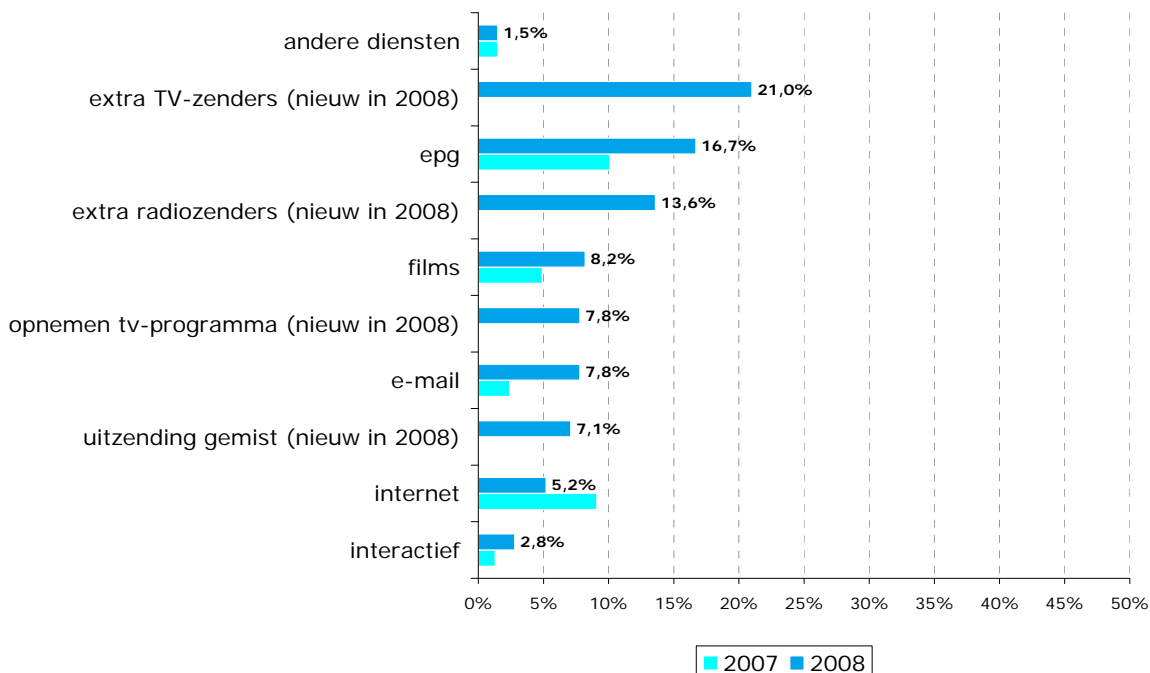
Figuur 6.

De toename in digitale ontvangst wordt voornamelijk veroorzaakt door het gestegen percentage **digitale ontvangers via de kabel** (van 12,5% naar 18,5% in 2008), en door **Digitenne** (4,6% naar 7,5% in 2008).

Figuur 7.

Gebruik digitale ontvanger, 2007-2008
N 2007 = 6.201, N 2008 = 6.104 huishoudens
Bron: ES SKO 2007/2008

Met de opkomst van de digitale televisie neemt ook het gebruik van de digitale diensten toe. Inmiddels gebruikt 32 procent van alle huishoudens een digitale ontvanger voor een of meerdere diensten. Als meest gebruikte dienst wordt extra TV-zenders genoemd (21%), gevolgd door elektronische programmagids EPG (17%) en extra radiozenders (14%). De antwoordcategorieën extra radio en TV-zenders werden in 2007 anders omschreven, vandaar dat de 2007 cijfers niet in deze grafiek zijn opgenomen.

De toepassingen 'opnemen TV-programma's' (8%) en 'uitzending gemist' (7%) zijn in 2008 nieuw. Voor de overige diensten wordt de digitale ontvanger relatief weinig gebruikt.

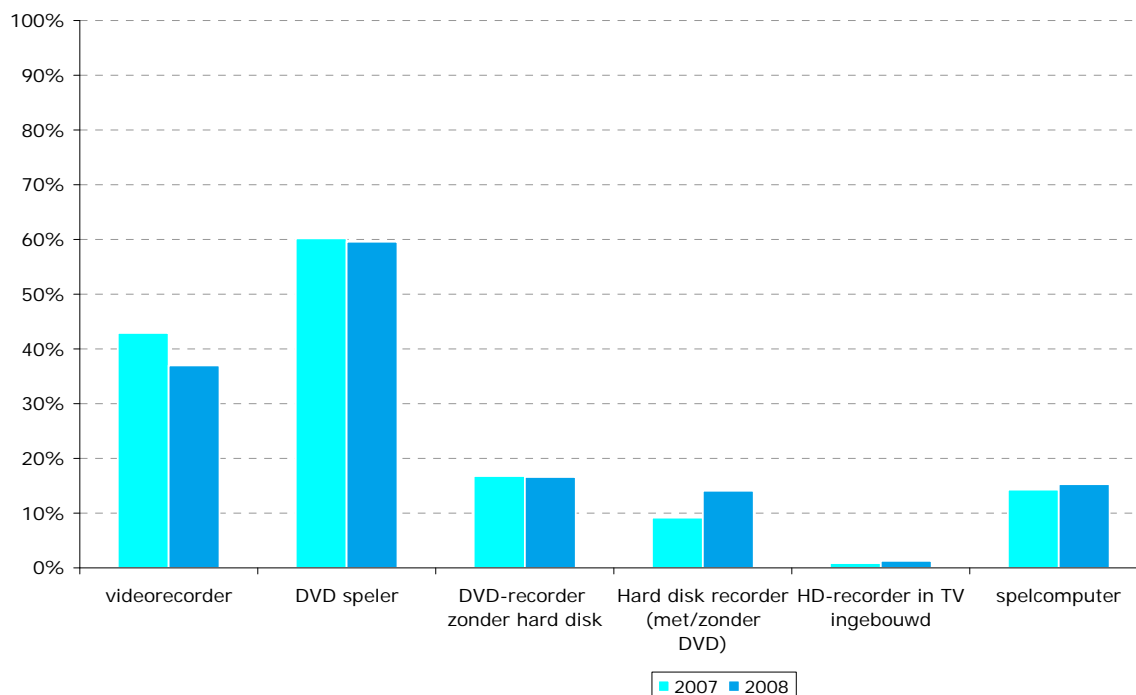
Apparatuur aangesloten op een TV

Het totale percentage huishoudens dat een DVD speler, DVD recorder, of hard disk recorder heeft aangesloten op een TV is gestegen naar 80,5% (77,8% in 2007). Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de hard disk recorders (9% in 2007, 14% in 2008). Een klein percentage heeft de DVD speler ingeruild voor een hard disk recorder.

Het percentage huishoudens met een spelcomputer op de TV aangesloten is stabiel gebleven.

Figuur 8.

Apparatuur aangesloten op een TV, 2007-2008
N 2007 = 6.201, N 2008 = 6.104 huishoudens
Bron: ES SKO 2007/2008

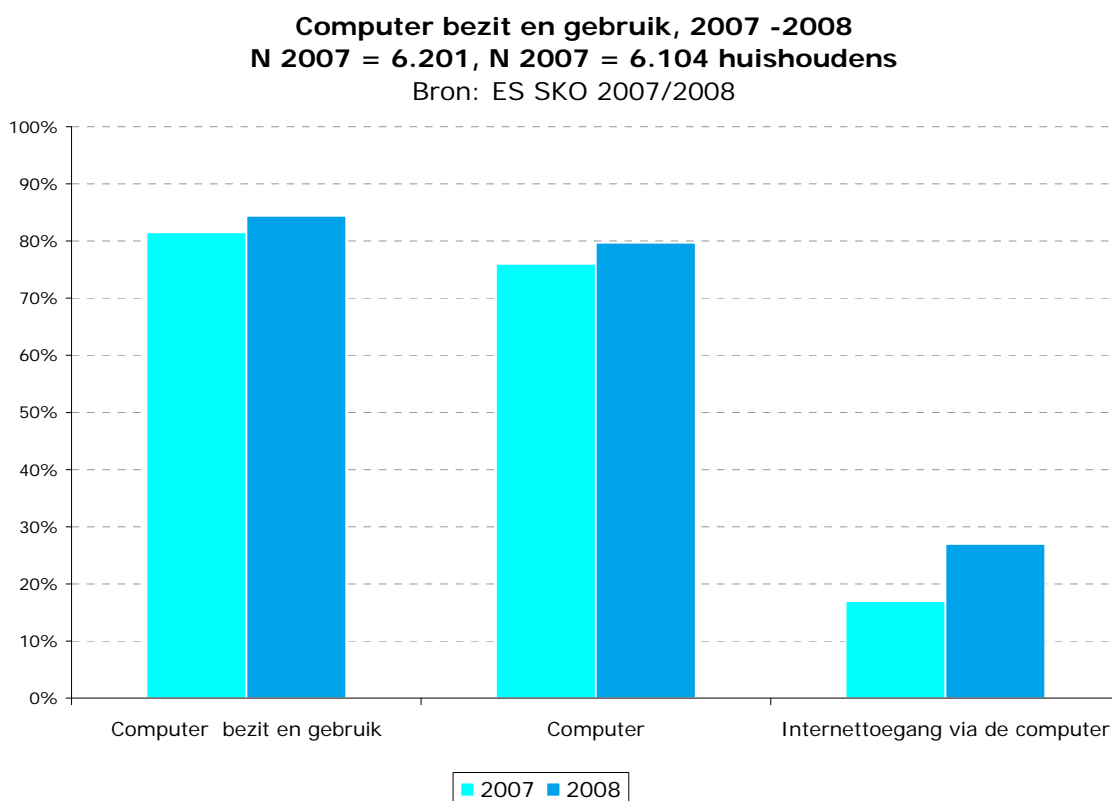

Computer bezit/televisie kijken via de computer

Het computer bezit (84,4%) is wederom gestegen ten opzichte van 2007 (81,5%). Het percentage internet toegang via de computer is eveneens toegenomen, van 76% naar 80%. Het naar de televisie kijken via de computer gebeurt wel eens door 27 procent van de huishoudens. Dit percentage is niet goed vergelijkbaar met 2007 (17%), omdat de vraagstelling in 2008 is aangepast.

Figuur 9.

De computer wordt voor het overgrote deel gebruikt voor het terugkijken van gemiste uitzendingen.

Bijlagen

Bijlage 1. Begrippenlijst doelgroepen

AB1	Huishouden met hoge sociale klasse
B2CD	Huishouden met lage sociale klasse
HH met kinderen	Huishouden met kinderen
Lichte TV kijker	Huishouden waarin de huisvrouw tot en met 21 uur per week TV kijkt
Zware TV kijker	Huishouden waarin de huisvrouw 22 uur en meer per week tv kijkt
Werkzaam	Huishouden waarin de hoofdkostwinner werkzaam is
1-pers. hh	1-persoonshuishouden
2+pers. hh	Huishouden bestaande uit meer dan 1 persoon

Bijlage 2. Kerncijfers 2008

Naast de kolom met totalen staan de doelgroepen sociale klasse AB1, sociale klasse B2CD, huishoudens met kind(eren), lichte TV-kijkers, zware TV-kijkers, werkzamen, eenpersoons huishoudens en tenslotte meerpersoons huishoudens weergegeven.

	Totaal	AB1	B2CD	HH met kinderen	Lichte TV-kijkers	Zware TV-kijkers	Werkzaam	1-pers. hh	2+ pers. hh	
	N	6.104	2.941	3.163	1.696	4.199	1.779	3.950	2.137	3.967
1 of meer TV-toestellen in gebruik	98,4%	98,2%	98,6%	99,0%	97,7%	99,9%	98,5%	97,1%	99,1%	
aantal TV-toestellen in gebruik (gemiddeld)	1,7	1,8	1,6	2,0	1,7	1,7	1,8	1,3	1,9	
TV-toestellen in tweede woning	1,7%	2,6%	1,0%	1,1%	1,9%	1,5%	1,2%	1,3%	2,0%	
Teletekst op basistoestel	93,2%	93,5%	93,0%	95,7%	92,4%	95,8%	94,9%	88,7%	95,7%	
Computer	84,4%	93,0%	76,4%	97,0%	87,5%	77,8%	93,2%	70,6%	91,8%	
Internet toegang via de computer	79,7%	89,1%	70,9%	93,3%	83,1%	72,6%	89,3%	65,6%	87,3%	
Kijkt wel eens naar TV-programma's via de computer	27,0%	33,8%	20,7%	33,8%	29,3%	22,0%	32,5%	21,2%	30,2%	
Kijkt wel eens naar TV-programma's op het werk	5,5%	7,0%	4,2%	6,1%	6,2%	4,1%	7,8%	5,3%	5,6%	
Abonnement RTV programmablاد (1 of meer)	48,5%	49,8%	47,2%	45,9%	45,3%	56,0%	46,2%	42,1%	51,9%	
Abonnement steunlidmaatschap (1 of meer)	13,5%	16,9%	10,3%	10,4%	14,1%	12,1%	12,1%	12,2%	14,1%	
Soort beeldscherm:										
Beeldbuis	64,8%	60,9%	68,4%	62,1%	64,1%	66,6%	62,3%	72,2%	60,8%	
Plasma beeldscherm	6,5%	6,5%	6,5%	7,8%	5,9%	8,1%	7,1%	3,9%	7,9%	
LCD beeldscherm	24,7%	28,8%	20,9%	28,1%	25,6%	22,7%	27,9%	17,9%	28,4%	
Projector	0,2%	0,4%	0,0%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	
Beeldformaat basistoestel										
Normaal (4:3)	44,1%	42,4%	45,7%	37,7%	44,7%	42,7%	41,0%	55,1%	38,2%	
Breedbeeld (16:9)	51,5%	53,3%	49,8%	60,1%	50,3%	55,0%	55,7%	38,2%	58,7%	

Bron: Establishment Survey SKO 2008; n=6.104 huishoudens

	Totaal	AB1	B2CD	HH met kinderen	Lichte TV-kijkers	Zware TV-kijkers	Werkzaam	1-pers. hh	2+ pers. hh	
	N	6.104	2.941	3.163	1.696	4.199	1.779	3.950	2.137	3.967
Ontvangst TV-sigitaal basistoestel via:										
De kabel of gemeenschappelijke antenne	72,7%	72,5%	72,8%	68,5%	72,2%	74,1%	68,9%	75,0%	71,4%	
Schotel	7,8%	6,8%	8,8%	9,4%	7,6%	8,2%	7,7%	4,6%	9,6%	
Digitenne	7,5%	8,1%	7,0%	7,7%	7,5%	7,7%	8,3%	7,4%	7,6%	
Digitale ontvanger van de kabelmaatschappij (bijv. UPC digital, @Home van Essent, Casema digitale TV, Caiway RTV, Digitale TV van Multikabel)	18,5%	18,4%	18,5%	23,9%	17,0%	21,7%	21,7%	14,5%	20,6%	
Digitale ontvanger voor TV via internet (bijv. Tele2Vision, Interactieve TV van KPN, PCzapper)	1,9%	1,5%	2,2%	2,2%	1,7%	2,4%	1,9%	1,2%	2,2%	
Totaal digitale ontvangst: schotel, Digitenne, KPN Digitale televisie, Digitale ontvanger van de kabelmaatschappij, Digitale ontvanger voor TV via internet, bezit digitale ontvanger	41,3%	41,1%	41,5%	49,2%	39,2%	46,1%	45,9%	31,8%	46,4%	
Gebruik van 1 of meer diensten via de digitale ontvanger/decoder	31,6%	32,4%	30,8%	38,9%	29,9%	35,8%	36,3%	23,4%	36,0%	
Videorecorder aangesloten op een televisie	37,0%	35,8%	38,1%	36,3%	35,1%	41,6%	34,5%	33,6%	38,8%	
DVD-speler aangesloten op een televisie	59,6%	61,2%	58,0%	67,9%	59,0%	61,3%	64,8%	51,7%	63,8%	
DVD recorder aangesloten op een televisie	16,6%	16,6%	16,6%	18,0%	16,7%	16,5%	17,4%	12,7%	18,7%	
Hard disk recorder (met/zonder DVD) aangesloten op een televisie	14,1%	17,5%	10,9%	17,7%	14,6%	13,4%	16,6%	8,3%	17,2%	
Hard disk recorder in TV ingebouwd										
Totaal DVD/HD	80,5%	83,8%	77,4%	90,7%	80,7%	80,9%	87,7%	67,5%	87,4%	
Spelcomputer aangesloten op een televisie	15,3%	16,7%	14,0%	31,9%	16,1%	14,0%	20,3%	7,7%	19,4%	

Bron: Establishment Survey SKO 2008; n=6.104 huishoudens

SKO | Stichting
KijkOnderzoek